

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGETES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felelős szerkesztő:
ZÁDORV KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szemléi részét illető közlemények a »Petrozsény és Vidéke« szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a ... .. Kiadóhivatalhoz küldendők. ... ..

Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények árszabály ... .. szerint számítatnak. ... ..

A magyar gyáriparosok sérelmei.

Szokatlanul bátor, komoly és őszinte hang csendült felté a hó 10-én a Magyar Gyáriparosok Szövetségének közgyűlésén. Ezt az őszinte hangot elsősorban dr. Chorin Ferencnek, a szövetség elnökének köszönhetjük, aki nem habozott és nem taktikázott az igazság kimondásában. Az országban alig van komoly ember, aki ne tudná, hogy a magyar gazdasági életet az utóbbi időben súlyos megrázkódtatások érték, melyeknek kireparálására nem elég a tények megállapítása, hanem ahhoz komoly és céltudatos munkára van szükség. Az osztrák ipar erős szervezkedése egyre súlyosabban nehezíti a mi szegény iparunkra, melynek ellensúlyozására a magyar törvényhozás nem hogy semmit sem tesz, hanem újabb és újabb terheket rak rá. Ha figyelembe vesszük, hogy Ausztria milyen lázasan dolgozik a magánvasutak államosítása és tengerhajózásának a szervezése körül, lehetetlen, hogy ne a legnagyobb aggodalommal nézzünk Magyarországon gazdasági jövője elé. Nekünk nem hogy céltudatos gazdasági programmunk nincs, de szomorúan kell megállapítanunk, hogy meglévő intézményeink is egyre mostohább kö-

rülmények közé jutnak. Chorin Ferenc igen helyesen a magyar államvasutaknál uralkodó bajokra mutatott rá, melyeknek sürgős orvoslását elengedhetetlen kötelességnek tartja. Megszivlésre méltó az elnöki megnyitónak az a passzusa is, mely azt mondja, hogy a természetes védelem legjobb eszköze: közlekedési hálózatunk megerősítése, új utirányokkal való kibővítése és kiviteli utirányok megerősítése. A vasuti hálózat kiépítése a gyáriparosok — tehát az egész magyar gazdasági közvélemény kívánsága. A kormány és a törvényhozás figyelembe vehetné a gyáriparosok feljajdulását és köszönik meg a Szövetségnek, hogy az igazságot bátor hangon kimondta. Elismerés jár ezért a gyáriparosoknak, mert a bajokat nem úgy kell orvosolni, hogy azokat elhallgatjuk, hanem úgy, hogy őszintén és becsületesen feltárjuk a betegséget és annak okait. Ha ez a gondolkodás fog gyökeret verni a kormány és a törvényhozás tagjaiban, akkor a magyar gyáripar nem fogja a jövőben azt mondani, amit Chorin Ferenc mondott, hogy ha a törvényhozás nem akar nagyobb áldozatokat hozni, akkor az ipar legalább kiméleti időt kér a maga részére.

A gyáriparosok nagyülésén keserű panaszok hallatszottak el gazdasági politikánk irányá-

ról. Mélyen elszomorító, hogy a panaszok akkor lettek a legkeserűbbek, amikor a leghangosabban és legtöbbször hirdetjük az ipar fejlesztésének és evégből a gazdasági függetlenítés elengedhetetlen szükségességét.

Az egész világ függetleníteni akarja magát az elemek befolyásától, lehetőség szerint ki akarja küszöbölni, vagy legalább is erős ipar megerősítésével igyekszik a nemzeti vagyonsodás biztos és nem ingadozó alapját lerakni. És a tapasztalás is azt igazolja, hogy a nemzeti vagyonsodás legszaporább tényezője mindenütt az ipar és azok a leggazdagabb államok, amelyeknek iparra a leghatalmasabb.

Magyarországon mindazonáltal még mindig csak visszafelé tudnak nézni az emberek és mivel az apám is így csinálta, én is így csinálom. — tehát marad minden a régiben és nem tud megerősödni az a köztudat, hogy nálunk nemcsak azért van szükség erős iparra, mert az ipar önmagában nagy jövedelemhajtó és vagyonszó, hanem főleg azért, mert a mi szerencsés mezőgazdasági viszonyaink közepette itten egyszerűen kézbe adja az iparnak a nyersanyagot és mint talán sehol, olyannyira alkalmasak a viszonyok arra, hogy ipar és mezőgazdaság egymásnak éljen. Ez nem tud átmenni a köztu-

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCAJA.

Prologus.

A Kunhegyi Miklós szinigazgató által Petrozsényben 1909. évi apr. hó 29-én az aradi vesztőhely megváltása javára rendezet színielőadásra Irtá: SERESTÉLY BÉLA.

Szavalja: IHÁSZ GIZELLA.

Tüneményes álmok öleből eszmélek ...
Meseföldön jártam, meseföldről jöttem;
Csodás regekorok hősei honából.
Nagy szellemalakjuk itt lebeg közöttem.
Káprázatos fényben, vakító sugárban
Ötven esztendőnek ösvényein jártam,
S láttam oly csodákat,
Minők nem teremnek még egyszer e földön,
Múlják bár sok század!
Volt egyszer hol nem volt ... Bűvös meseképek!
Dicső szabadságharc! Ujra láttak téged.
Tűzokádó ágyuk szörnyű morajában,
Haldoklók hörgése, csaták zivajában
Látom a honvédet rohanni előre,
Száz halál torkába, a csatamezőre.

Féltének hada, — bár fele még gyermek,
Akik a halállal parolázni mernek;
S szűzmárjás lobogó jár elől a hadban ...
Foly az ellen vére
Csatátér fűvére,
De az a lobogó,
Szűzmárjás lobogó
Legelől tündöklök ezer diadalban.

Akkor a babér nem levelenként termett, ...
Erdőszávrá nőtt a magyar föld porában;
S óh mi balga nemzet, szegény magyar nemzet
Mennyire hittünk mi akkor a csodákban!
Beborult az égből. — Előjött az ármány,
S fekete hadával eltemetett minket,
Világos! Világos! — De nagy setétséggel
Borítottad el te árva sziveinket!
Csodaszép regéknek rémes csattanója,
Annyi szép reménynek gyilkos megölője,
Fedjen el a fátyol! bizó magyar szívek
Gyászos temetője!

Golyó, akasztófa. — Kárhuzatos képek!
Senyvesztő börtönök titokzatos mélye,
Ez lett a szörnyű vég. Hát a szegény magyar
Igy érdemelte csak, hogy Isten segítse?
Legdicsőbb nagyjaink börtönbe kerültek,
Vagy kivítették őket az akasztófára,
Nekibuzdulásnak, szabadságvágyának
Borzasztó az ára!

S reánk virradt egy nap.
Hát a virradatnak
Ki látta ekkora iszonyu setétjét?
Milyen tizenhárom legnagyobb hősünket,
Utolsó, szomorú, nagy útra kísérték,
Négy fegyverdörrenés, kilenc akasztófa ...
Hej! hosszú ötven év mullott el azóta,
S feledni ki bírna?
Ez a megdöbbentő, setét kép kiáltó
Véres betűkkel van lelkeinkre írva ...

S im ott áll az oszlop,
Azon a szent helyen,
Kalászkótlól ékes aradi határon;

MOSKOVITS FARKAS és TÁRSA

CIPIŐ-, CSIZMA ÉS HADFELSZERELÉSI GYÁR. * * * * * CS. ÉS KIR. KÖZÖSSÉGSZERES SZÁLLÍTÓI. ::
Petrozsény, Kossuth Lajos-utca Junger Samu házában
Elsőrangú készítményű férfi, női és gyermek lábbeliek, csizmák, munkás bakancsok eredeti gyári
szabott árban árusítatnak.

datba. Ellenkezőleg lehetetlen akadályokat gördítenek az ipar fejlődése elé, felekezeti és osztályhangulatot vegyitnek az ipari termeléssel természetszerűleg összefüggő kommersziális munkásság megítélésébe és az elpusztult vagyont nem új vagyton alkotásával akarják visszaszerelni, hanem helyesebbnek mondott, de valójában teljességgel lehetetlen és keresztülvihetetlen birtokeloszlással akarják a régi kezekbe visszajuttatni.

Kikötőkről, vasuti vonalokról, csatornákról, hajózható folyamokról, tárházokról és megfelelő vasuti felszerelésekről, új kiviteli végpontokról, tengeri utak megnyitására kellene gondoskodni, valamint az ipar és az iparosok védelméről az egész vonalon. Ámde nincs egység a felfogásban és a gazdasági tervekhez oly ellentétes irányok befolyása alatt folynak, hogy nincs egészséges eredmény. Megértjük a gyáriparosok keserű panaszát és csak csodálkozunk, hogy a felajánlásuk nem volt még keserveesebb.

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Eljegyzés.** *Bátori* Oszkár kulturmérnök eljegyezte Petrozsényben *Schulek* Márta urleányt, dr. Schulek Jenő járásorvos, bányatársulati főorvos kedves leányát.

— **Előléptetés.** Öfelsége a király *Géozv* Imrét, a puji kir. járásbíró vezetőjét a VII. fizetés osztályba sorozott kir. járásbíróvá léptette elő.

— **Ezüstlakodalmom.** Schaffer Mihály a Dréher serfőzde nagyraktárossa f. hó 21-én ünnepelte házasságának 25-ik évfordulóját. A ritka szép ünnepi estén a

rokonok, a jó barátok személyesen, a távollevők levélileg, vagy sürgöny útján kívántak sok szerencsét és boldogságot az örömnapijának.

— **Az aradi vértanuk** vesztőhelyének megváltása céljára Kunhegyi Miklós színi előadást rendez f. hó 29-én. Ebből az alkalomból következő levelet intézte Barabás Béla orsz. képviselő a szintársulat igazgatójához:

»szíves és hazafias készségét, hogy az aradi vértanuk vesztőhelyének megváltása javára színelőadást szándékozik rendezni, jóleső érzéssel veszem tudomásul s remélem, sőt a Petrozsény és vidékén tartozkodó honfitársaink és honleányaink lelkesedéséből fel is tételezem, hogy e nemes indulatú előadásnak teljes erkölcsi és szép anyagi sikere leend. A védnökséget tehát elfogadom. Azt azonban ne kívánja tőlem, hogy én, ez előadásra olyan nagy és sok időbe kerülő utat tegyek meg. Kész vagyok elhinni azt a hízegő feltevést, hogy odautazásom néhány emberrel többet vonzana a színi előadásra, ámde meg vagyok arról is győződve, hogy a petrozsényi lelkes társadalom, nem az én gyarló és igénytelen fölényemet fogja keresni, hanem a szent célt fogja szem előtt tartani, a melyért áldozni kötelesség. Igazgató urnak szíves figyelmébe ajánlok egy gyönyörű szerzeményt Dóczy József nagy-károlyi dalköltőtől. A címe: «Az aradi sikon.» Irjon neki, hogy küldje be önnök. Hivatkozzék reám. Ezt a melységesen szép és megkapó dalt énekeltesse el, egy jóhangú tagjával, vagy műkedvelővel s aztán nézze meg, hogy ennek milyen hatása lesz. Szép törekvésnek sikert kívánva, vagyok hazafiai üdvözléssel öszinte jóakarója *Dr. Barabás Béla* orsz. képviselő, az aradi 13. bizottság elnöke.»

A legőszintébb elismeréssel adózunk a színgazgató haz fia buzgalma és áldozatkészsége iránt s lelkes közönségünk bizonyára megjelenésével Petrozsényhez illő módon elfogja mozdítani azt a magas szesz nemzeti célt, amelyet a kegyelet a haza kötelességévé tesz.

— **Érdekes színházi est lesz** f. hó 28-én szerdán, egy fiatal helybeli szerző Budapesten is nagy sikerrel előadott darabját hozza színre Kunhegyi társulata. A darab címe »A mult« szerzője Fabritzky Antal. Mint halljuk a darab bemutatója iránt igen nagy az érdeklődés.

— **Színészet.** Folyton fokozódó érdeklődés mellett, telt, söt zsúfoly ház előtt tartotta előadásait az elmúlt héten Kunhegyi szintársulata. A műsört közöltük lapunk mult számában. Minden előadásról részletes ismertetést és bírálatot már lapunk keretére való tekintettel sem közölhetünk s azért sem, mert csak előző számainkban foglalt kritikánk ismételésebe esnénk. Azok a szereplők, akik eddig derekasan megálták helyüket, e héten is kifogástalanok, jők voltak s a közönség kedvező véleménye, ítélete teljesen kialakult. Még a zenekart kell megdicsérnünk, amely minden alkalommal dícséretesen oldotta meg feladatait s különösen a primhegedűs Honzera remek játékaival. Az említésre méltó, ugynevezett színházi eseményekről ismertetést fogunk adni jövő számainkban. A jövőheti műsor a következő: Hétfőn ápr. 26-án, a tüzoltó egyesület javára: »Varázske-ringő«. Kedden ápr. 27-én »Az ördög«. Ihsz Gizella újonnan szerződött drámai szende felléptével. Szerdán ápr. 28-án »A mult« Fabritzky színműve és »Az édes grisetek«, új operette. Csütörtökön ápr. 29-én, az aradi vesztőhely javára: »Prolog«, »Az aradi sikon«, Bányamester I. felvonásban és »Dollárkirálynő« II. felvonásban. Pénteken ápr. 30-án »Tanító«. Szombaton május 1-én K. Molnár Bella és Késmárky Lujza énekes primadonnák együttes jutalomjátékául: »Vig özvegy«.

— **A vulkáni róm. kath. egyháztanács** f. hó 12-én husvét másodnapján, épülő temploma javára táncmulatságot rendezett, melyen felülfizetni kegyeskedtek: Hoboth A. József plebános 20 K., Blaschek A. főmérnök 12 kor., Papp Sándor, Vitályos Gyula 10 - 10 kor., Gecse Gyula 18 kor., Sebecán József 11 kor., Hercsik József,

Hol utolsót dobant

Annyi óriás szív,

Uiolsót sóhajtott a szent tizenhárom.

Odaszál a lelkem. — Kődös hajnalára

Októberi napnak zokogva emlékszem.

S jobban sir a lelkem, ha rá gondolok, hogy

Az a megszentelt föld nem mienk egészen.

Oh a kegyeletnek szárnya ha megérint

Nem szégyen-e arcunk tüze, pirulása?

Hogy tétlenül hagyott annyi esztendőknél,

Ötven hosszú évnél csendes elmúlása?

Az a föld mienk ám, a magyar nép kincse,

Legyen hát a saját birtokunk örökre.

Ha sirni akarunk vértanuk poránál:

Ne kelljen borulnunk idegen rögökre! . . .

Serestély Béla.

A fák és madarak napja.

Ha a hivatalos naptári évfordulóval nem is, de a beállott enyhe verőfényes napokkal, végrevalahára hátat fordíthatunk az elmúlt, szigorúságával barátságtalan télnek.

Bokor és fa rügybe fakadt ligetben, erdőben és hova előbb fólhallatszik az andalító edes madárdal.

Esztendőrol-esztendőre, csak vissza-visszatérünk dajkáló édesanyánk: a természet, erdő, mező ölére, mely bőséges hűdségével szolgálja az embert; ezerszeresen visszafizeti a reáfordított gondot.

Szavamat zokszó számba senki ne vegye, de sajnálattal nélkülözzük ebben a mi társadalmunkban, annak köztudatában: a fa kultuszának fölemelő, nemes voltát, kulturális, tisztasági vagy egyben nagy egészségügyi fontosságát, nem is említve a fáknak már látásukra érzett kellemes hatását. Szomorodott szívvel látjuk évről-évre, mint esnek áldozatul a fejszecsapásaink, utcáink, kertjeink, legszebb lombos fái s helyöket kőgarmadák s szeméttel és piszokkal telt udorok foglalják el.

Társadalmunk a létért való küzdelem közéleté nem ve het ügyet reájuk.

Épen így vagyunk a madár védelem dolgában is, pedig »Az állatvédő egyesület« felolvasásokban, röpiratokban s a lapok hasábjain, minden tavasszal felemeli figyelmeztető szavát.

Ám e felszólalások eredmény nélkül hangzanak el, de amit az idősebbek nem karoltak fel, azt megteszi a fiatalság, ha nevelők, tanítók reá nevelik őket.

Az amerikai Unio államainak mindegyik iskolája két rendkívül érdekes ünnepet ül; az egyik a Fák Napja (Arbor Day), a másik pedig a Madarak Napja (Bird Day). Mindkettő a természet szent napja, ünnepe.

A fáültetés ünnepének az a célja, hogy a fának, bokornak és virágnak művelését és ezzel együtt a természet szeretetét a zsenge fiatalságban fölébressze. Az ünnepség programját pedig oly formán állják ott össze, hogy a törvényesen kitűzött napon végzet fa — és bokor ültetés közben az ifjúság a természetet dicsőítő dalokat zeng és poémákat szaval, az ültetett fákat pedig hazája jeléseinek nevére kereszteli — nem feledkezve meg a nagyok példaadó életének dicsőítéséről! Így válik a természet ünnepe — a hazaszeretet örök,

elévülhetetlen napjává és plántálódik késő századokig — ivadékról-ivadékra!

E tekintetben, hála istennek — mi sem maradtunk el egészen, millenáris ünnepségeink alkalmával a Salgótarjáni bányatársulat 1000 darab fát ültetett el telepén; sajnos a legszebben díszülő vadgesztenyék a templom-utcából végleg eltűntek.* Ezredéves multunk soha elem nem húnó dicsőségét hirdető némes emlékeztető király asszonyunknak. Erzsébetnek, a nemzet védő anyjának nevével Erzsébet-liget.

A szívünket keserűséggel eltöltő vandal pusztítás, a jövőben aligha történhetik meg, mert az amerikai példát követve, gróf Apponyi Albert vallás és közoktatásiügyi miniszter, három évvel ezelőtt kelt rendeletével, a Madarak és Fák Napját az ország valamennyi normális iskolájának ünnepévé rendelte. Így minden gyermek megszereti a fát, bokrot, virágot, megismeri nagy becsét s nem csak magartartozikodik annak rongálásától, hanem tlaikozni fog a felnöttek oktalan fapusztítása ellen.

E helyen aligha kell szóvátennünk az erdő, a fa klimatologiai és közgazdasági fontosságát. Jól ismerjük a Karszt sívárságában megkapó panorámáját, mely eleven momentumú hirdeti az egykori példátlan erdőirtást és olvassuk, hogy a franciák mily buzgósággal ültették be ötezermillió fának plántálásával az egykoron kopár Cevennek lejtőit s nagy hirtelenében megjavították Franciaország déli része egyik nagy-vidékének éghajlatát.

A Fák Napja Horáce Mann-nak, az Unio egyik legnevesebb tanítójának gondolata volt. A mult század nyolevanes éveiben fogott hozzá javaslatát megvalósítá-

* Ezt a járdaépítés és az utkövezés okozta, de most van folyamatban új fák ültetése. Szerk.

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványvíz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorba
ellen . . . . .
Borszéki főkut, az ásványvizek királya
Borszéki Kossuth, vérszegénység
ellen . . . . .
Bodoki Matild, alkális savanyvíz . . . . .

Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Baross, vesebaj ellen . . . . .
Borhegyi, huyghajtó . . . . .
Boholti, üdítő víz . . . . .
Előpatoki, sárgaság ellen . . . . .
Felsőrákosi Mária, légesőhurut ellen
Hargitaligeti, üdítő ital . . . . .

Horgász, étvágygerjesztő . . . . .
Káson-Salutaris . . . . .
Répáti, égvényes ásványvíz . . . . .
Szekely-Selters, idült gyomorba
ellen . . . . .
Stojkal, cukorbetegség ellen . . . . .

Kérdezze meg az orvosát
és megtudja, hogy a

természetes ásványvíz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem
hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel. 3-12

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

RAKTÁR: SCHAFER MIHÁLYNAL PETROZSÉNYBEN.

Krausz Sándor és Szuchi Adolf 10—10 kor., Targos István, Hercsik Lipót, Klimko Péter, Dr. Seemann bányaorvos, Ulk József, Kovács Gyula, Hamebeck Frigyes, Bács Albert, Famith Augusz, Dáncs János, Csorán Valér és Janza Vazul főszolgabíró 5—5 kor., Czibalmos Ferencz és Angyel Ferencz 6—6 kor., Deák András, Mettler János, Szilágyi Ferencz és Eisler Ödön 4—4 kor., Márton András, Zwillinger János, Giovanni Valentin, Csiki Samu, Halászi Péter, Pál Sándor, Feldmann Antal és Lovag Oelberg kir. bányakapitány 3—3 kor., Pál István, Érsek Lajos, Gruber Dénes, Lőrincz Sándor, Biró Ábel, Burdus Adolf, Szolga János, Szöke Ferencz, Timár István és König Ferencz 2—2 kor., Smerek István, Lőrincz Imre, Nádor Ignác, Holecsko Mihály, Miska András, Krajbig József, Brassay Károly, Pfeiffer József, Ruckweiss Péter, Péter Ignác, Korb Lajos, Korb Sándor, Ferenczi Emil, Braun Sándor, Oprisa Jánosné, Kernács Imre, Sterl Mátvás és Pápay Zsigmond 1—1 koronát. Fogadják pedig a nemesszívű adakozók a hitközség mélyen átértett háláját támogatásukért. Összes bevétel 445 korona. Költségekre fordított 103 korona. Az egyházi pénztár részére átutalva 342 korona. Csorán Valér újabb felajánlott 18 korona, melyért fogadja az egyházközség hálás köszönetét.

— **Új pénztintézet Petrozsényben.** Petrozsény és vidéke iparának és kereskedelmi életének támogatására »Közgazdasági Bank« címén egy új, belső kezelésben is modern berendezéssel pénztintézet létesül 400.000 korona alaptőkével. Ezen intézet alapítói közt a Dévai Takarékpénztáron kívül vármegyénk közéletének vezető egyéniségei vesznek részt s alakuló közgyűlését még e hó folyamán megtartja, mert működését már május havában megkezdeni szándékozik.

— **Pályázat.** A m. kir. honvédelmi miniszter közhírré teszi, hogy a m. kir. honvéd főreáliskolában és a honvéd Ludovika-Akadémiában az 1909/1910. tanév kezdetén betöltendő államköltséges, továbbá alapítványos

és fizetés helyekre 19091—24/909. H. M. sz. a pályázati hirdetményt bocsátott ki.

— **Gyorsvonataink utirányának megváltoztatása.** A május elsején életbelépő új menetrend szerint a Budapest—Arad—Tövis irányában haladó gyorsvonatok eddigi irányuktól eltérnek. A gyorsvonatok Budapest nyugati pályaudvarról indulnak, illetve oda futnak be és Czegléden át mennek Szolnokra, a honnan a szokott pályán folytatják útjukat. Az eltérés oka az, hogy a Szolnok—Budapest közötti vonal anyira túl van terhelve forgalommal, hogy a forgalmat csak késéssel lehet lebonyolítani. Ezért Szolnok Czegléd között kettősvágányú pálya épült és így osztják meg a forgalmat.

— **Bányamunkások biztosítása.** Az állami munkásbiztosítási hivatal határozatilag megállapította, (1909. jan. 25-én 7296/1908. sz.) hogy ha valamely munkaadó egyidejűleg bányászati üzem és a bányai üzemeken kívül más ipari üzem is folytat, midazon betegség esetére való biztosításra kötelezett alkalmazottait, akik az általa fentartott bányászati alapszabályai szerint a társáda kötelekebe fel nem vehetők, betegség esetére való biztosítás céljából az üzem helye szerint illetékes kerületi munkásbiztosító pénztárnál bejelenteni tartozik. Bányászati üzem és a bányai üzemeken kívül más ipari üzem egyidejűleg fentartó munkaadó, balesetbiztosítási kötelezettség alá eső midazon alkalmazottait, akik az általa fentartott bányatársádnál, vagy annak keretében szervezett nyugbérpénztárnál baleset esetére biztosítva nincsenek, e célból az illetékes kerületi munkásbiztosító pénztárnál bejelenteni tartozik.

— **Magyar Otthon.** Tisztelt olvasóink becses figyelmében ajánljuk a Budapesten VIII., Főherceg Sándor-utca 30. szám alatt levő »Magyar Otthont«. Mérsékelt árban (már 3 koronától feljebb) teljes ellátást, külön bejárattal, szépen burtozott szobákat lehet ott bérelni. Csoportos jelentkezőknek, utazóknak, turistáknak, hivatalnokoknak, tanároknak sth. megfelelő kedvezmény. Villanyvilágítás. Tükrösszekrények!

sához s ma az Egyesült Államok javarésztében törvényes intézkedés gondoskodik az Arbor Day méltó megünnepléséről.

Az államok kormányzó márciusban és áprilisban proklamációkkal fordulnak a praktikus amerikai néphez és kijelölik a Fák Napjának terminusát. Ime egy proklamáció a sok közül, Maryland állam kormányzójának 1891. március 16-án kelt proklamatioja:

»A törvényhozás mindkét házában az 1884. évben hozott határozata értelmében ezennel kitűzöm a jövő április hava 8-ik napját Arbor Day gyanánt s ajánlom az egész lakosságnak, hogy e napot a törvény céljainak megfelelően, fák és bokrok ültetése által s minden egyéb módon, mely a nap jellegével összhangzásban van s mely előmozdítja az erdészet művelését és a nyilvános tereknek s utaknak növényzettel való ékesítését, méltóan üljék meg.

Dacára, hogy az Arbor Day nem törvényes szünnap, reményem, hogy az iskola-hatóságok odafigylenek törekedni, hogy e napot az összes nyilvános iskolákban megünnepejék s a tanulók ekkor a nap fontosságához illő alkalmi oktatásban részesüljenek.

A komoly szótartnak megvolt a kellő hatása! New-york állam iskolái egyetlen Arbor Day-n huszonhátezer fát ültettek; a többi állam is követte a jó példát.

Magyar földön egy szerény középiskolai tanár: Krécsy Béla volt. »A fáültetés ünnepnek« első propagálója.

Három esztendő telt föl az oceanon. Tanulmányozta az amerikaiak tanügyét. Ami jót, okosat tapasztalt az élelmes yankeknél, azt mind gondosan feldolgozta a közoktatásügyi kormány elé terjesztett studeiumaiban. Az amerikai iskolai ünnepeket ismertette köteteket mondja: »... ma is abban a meggyőződésben vagyok, hogy becsesebb tanulságot s ajándékot szeretett hazámnak nem hozhatam volna amerikai utamból, mintha szerény szavam nyomán a Fáültetés ünnepét

meghonosítanák hazai iskoláinkban s a magyar embert rátanítanák arra, hogy a fának barátja, istápolója legyen, ne pedig ellensége.

Az Arbor Dayból fejlődött ki a Madárnap, a Bird Day! Charles A. Babcock Oil-City tanfelügyelője örömmel szemlélte, hogy az amerikai iskolás gyermekek a fáültetés ünnepségei alkalmával és egyéb iskolai leckeiken is mily rendkívüli módon érdeklődnek a madarak iránt. Az a gondolata támadt, nem lehetne-e a fiatalságot a madárvédelem nemes művének munkásává avatni.

Beh szép dolog volna, ha megismerkednék a hasznos madarak életének módjával, sajátoságaival és megszeretnék a madarat. A szép, életre való gondolat az Unio legnemesebb státuszú ifjai — közöttük Marton földművelésügyi miniszter — támogatásával, csakhamar a megvalósulás révébe jutott. Így került — 1894 óta — az Arbor Day mellé a Bird Day — a Madárnap, Amerikában.

Krécsy, ki előzőleg a fáültetés ünnepének volt fáradhatatlan propagálója, mert a Madárnap népszerűsítésére törekedett először és nyomtatott betűvel s arra kérte a kormányt, honosítsa meg iskoláinkban a két amerikai ünnepet. Mult az idő...

Utobb gróf Apponyi Albert járt Amerikában vele Erődi Béla, a székesúvárosi tankerület főigazgatója. Ez az út a magyarság dicsőségének emlékeztetés útja volt. A nemes gróf, lelkében a fölemelő, nemzetbaldogító ideákkal ott a helyszínen győződött meg ezeknek az iskolai ünnepeknek pedagógiai és közgazdasági elvitathatatlan nagy értékéről. És elfoglalta miniszteri székét. A miniszter első rendeletében a természet örökségei kultuszának emelt oltárt: a Fák és Madarak napját 1906. április havában, az ország összes elemi iskoláinak ünnepévé avatta!

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Neolog. Petrozsény. Csak jövő számunkban reflektálhatunk rá, amidőn az ügyállást ismertettük s a megfélemtetésre rámutatunk.

ELADÓ HÁZ. Petrozsényben Kálvárián egy 5 lakszoba, 2 konyha, pince és 1 kamrából álló szilárd anyagból 1906. év folyamán épült ház. 2 udvar és konyhakerttel örök áron eladó. Megtudható e lap **kiadóhivatá-** **latában.** 2

65—1909. sz. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kassai kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. 11. számú végzése kövekeztében Dr. Fridmann Henrik ügyvéd által képviselt Adler és Gold kassai cég javára 181 kor. s jár. erejéig 1908. évi augusztus hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás után foglalt és 738 koronára becsült következő ingóságok, u. n.: szobabutorok, lovak, kocsis és teherhordó lószekér nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1909. ik évi V. 156 l. számú végzése folytán 181 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi szeptember hó 18. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 71 kor. 68 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Petrozsény községében az adós lakásán leendő megtartására **1909. évi május hó 6-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitűzetik és a hozó a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog-nak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltik.

Kelt Puj, 1909. évi április hó 9-ik napján.

Br. Bánffy Albert
kir. bir. végrehajtó.

... Pontos kiszolgálás! ...

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy a »Szurduk szoros«-ban levő

„GAMBRINUS“ vendéglőt teljesen újonnan átalakítva és berendezve (kedvező időben) május hó 1-én megnyitom.

Kitűnő meleg és hideg ételekről gondoskodtam. — Ugyszintén napoként friss Dréher-féle korona sör és kitűnő borok.

Kinden vasár- és ünnepnapon cigányzene.

Főtőrekvésem leendő a nagyérdemű közönség mindennemű igényének megfelelni, miért is b. pártfogását kéri

Ij. SOHR ÖDÖN
vendéglős.

... Teke pálya! ...

Phönix Biztosító Társaság :: kerületi főügynöksége

PETROZSÉNY, iroda az ipartestület mellett Krausz József házában.

Biztosításokat köt az ember életére, tűz, baleset, jégkár, vallamint betörés ellen.

Felvilágosítással a főügynökség szívesen szolgál, hol a díj-fizetések is eszközöltetnek.

371—1909. sz. bvghtó.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a puji kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. II. 680/3. számú végrehajtást elrendelő végzése következtében Szilágyi Ferenc puji ügyvéd által képviselt Puji takarékpénztár r.-t. végrehajtó javára Sztemilla Juon s tsai. vajdeji lakos végrehajtást szenvedettek ellen 200 kor. tőke, ennek 1908. év január hó 2. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 89 kor. 12 fillér perkötség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 660 koronára becsült szarvasmarhák, juhok, sertések, szénából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1909. V. 236/2. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Vajdej községben a végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközésére 1909.-ik év április hó 27-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsás. on alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 1908. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Puji, 1909-ik évi április hó 2. napján.

Biró János
kir. íbir. végrehajtó.

Csimpán teljesen berendezett FÜSZER ÜZLET átadó.

Cím: megtudható e lap kiadóhivatalában.

Húscsarnok.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség tudomására adni, hogy csarnokomban a **marhahús kilója 88 fillér** kicsontozva úgy, mint a fővárosban adok, prima **borjuhúst**, melynek **kilója 1 kor. 20 fillér**, szóval mindennemű húсок jutányosabb árban kaphatók. Mindennap friss, orvos által megvizsgált egészséges húsokat árulok.

Munkások részére **egy kiló marhahús csak 80 fillér.**

Főtörekvésem arra irányul, hogy a nagyérdemű közönséget minél jobban kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel
Id. JUNGER JÓZSEF
mészáros.

Petrozsény, fő-utca Varhanek-féle ház mellett.

A bólibarlangi mészégetővállalat

... e hét folyamán megkezdí a ...

mészszállítást.

A legjobb minőségű mész pontos és legjutányosabb szállításával az érdekeltek igényeinek kielégítését és pártolásának kiérdemlését kötelességének

... ismeri: ...

a bólibarlangi mészégetővállalat

... KEZELŐSÉGE. ...

Van szerencsénk a nagyérdemű fogyasztó közönség szives tudomására hozni, hogy a világhírű

TEA-KANNA

védjegyű legfinomabb direkt behozatalu orosz tea kizárólagos képviselőtét ávettük s azt ugy kiváló minőségénél, mint olcsóságánál fogva a legmelegebben ajánljuk.

Klein Testvérek.

18—20

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy jelen szezonban magam a mai nagy igényeknek megfelelően, teljesen berendeztem, ugy mindennemű legkomlikáltabb mintákkal,

mint festékekkel és elsörendű munkásokkal, midőn és a legegyszerűbb festésektől kezdve a modernebb olaj- és pazart-festésekkel járó munkákat jutányosan és az igen tisztelt üzletfeleim teljes meglegedésére fogatosíthatok. Bár mily épületek, értve templomok festését elvállalom 20 százalékkal olcsóbban, mint más által benyújtott költségvetésekben kitüntetett áraknál.

»Ugy vidékre, mint helyben mintakollekcióval szívesen megyek választás véget házhoz is.«

Maradva b. pártfogásukba magam ajánlván kiváló tisztelettel

DIZMACSEK NORBERT
szobafestő és mázoló. - Vulkán, (fő-utca).

Megérkezett!

Megérkezett!

Amerikai rendszerű

Fehérnemű Tisztító és Gőzmosó Intézet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására adni, hogy Petrozsényben a Temető-utca 380. szám alatt a modern követelményeknek minden tekintetben

... .. megfelelő ... ..

fehérnemű, tisztító és gőzmosó intézetet

... .. nyitottam. ... ..

Szives pártfogásáért esedez

MONDSCHIN KÁROLY
tulajdonos.

5—6

:: Gyönyörű választék kézimunkákban és ahhoz való anyagokban! ::

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

:: :: PETROZSÉNY, KOSSUTH LAJOS-TÉR. :: ::

Dr. ROSENBERG-féle ház.

Mélyen leszállított árak!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Állandóan nagy választékban:

harisnyák, keztük, elegáns övek, eső- és napernyők, fiu-, lányka-, férfi- és nőisapkák, női **kézitáskák**, **penz- és szivartárcák**, **utazóbőröndök**, utazókosarak, **sétabotok**, kosárdiszmúárúk, asztaldiszek, emlékkönyvek, plús kazetták, **gallérok**, **kézelők**, gyermekjátékok, **ajándéktárgyak** stb. stb.

Különlegességek férfi és női fehérneműben és nyakkendőkben! :: ::

Tömeges látogatást kér teljes tisztelettel:

5

REINER ANDOR Petrozsény.

— Nagyraktár valódi angol és francia parfümökben! —